

Informasjon til FSF Rygges medlemmer
November 2015

Hva skjer med økonomien min når jeg havner på sykehjem?

- 1. Innledning**
- 2. Din personlige økonomi**
- 3. Beregning av vederlaget**
- 4. Inntekt – Ikke formuen**
- 5. Hvordan bør man innrette seg?**
- 6. Hva må man huske på?**
- 7. Litteratur-anbefalte lenker**

1. Innledning

Alderdom og legemlig svekkelse hører sammen, og man må avfinne seg med naturens gang, men dette får selvfølgelig store konsekvenser både for den som rammes og nærmeste familie.

Mange «eldre» har blitt fortalt at det lønner seg å kvitte seg med formuen før de kommer på sykehjem, fordi kommunen da vil kunne forsyne seg grådig av inntekten og formuen.

Dette er en sannhet med store modifikasjoner, men det er, av flere grunner, fornuftig å tenke gjennom situasjonen i god tid før en havner på sykehjem.

2. Din personlige økonomi

Det er viktig å slå fast at kommunene ikke på noen måte ”overtar” din formue når du får sykehjemsplass. Men du må betale et *vederlag* for sykehjemsoppholdet til kommunen, og det er dette *vederlaget* som av mange beskrives som at kommunen spiser av økonomien din. Reglene om beregningen av dette *vederlaget* følger av *Helse- og omsorgsdepartementets forskrift om vederlag for opphold i institusjon.*

3. Beregning av vederlaget

Utgangspunktet er at *vederlaget* uansett ikke skal overstige de reelle oppholdsutgiftene. Kommunen fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte institusjon.

Forskriften inneholder i tillegg nokså kompliserte regler, som medfører at *vederlaget* for de fleste blir lavere enn de reelle oppholdsutgiftene i hvert enkelt tilfelle. Reglene tar utgangspunkt i hver enkelt pasients økonomiske situasjon. Regelen, som ofte blir omtalt som 85 % regelen, innebærer, med visse modifikasjoner, at kommunen kan kreve 85 % av pasientens inntekt som vederlag for sykehjemsoppholdet.

Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp kan det kreves betalt 75 % årlig. Av den delen av inntekten som overstiger folketrygdens grunnbeløp, kan det kreves 85 %.

4. Inntekt – Ikke formuen

Kommunene kan altså kreve inntil ca. 85 % av all inntekt, som vederlag for opphold på sykehjem. Det er viktig å merke seg at det er netto inntekten som er utgangspunkt for beregningen, altså inntekt etter fradrag for skatt.

Inntekt i forskriftens forstand omfatter blant annet pensjonsutbetalinger, (både fra folketrygden og andre pensjonsordninger), andre løpende trygdeytelser, eventuelle leieinntekter og annen avkastning av formue. Avkastning av formue vil for eksempel kunne være renter av bankinnskudd, aksjeutbytte, gevinst ved salg av

aksjer mv.

Det er altså inntekt og avkastning av formue som kommunen kan ta beslag i, men ikke i selve formuen. Dette innebærer altså at bankinnskudd er fredet, men at det beregnes vederlag av renteinntektene. Tilsvarende er det med boligen; selve boligen er fredet, mens eventuelle leieinntekter regnes som inntekt.

5. Hvordan bør man innrette seg?

Som nevnt kan ikke kommunene ta beslag i formuen, og sånn sett er det ingen grunn til gi bort dette. Men ved å gi bort formue, fjerner man kilden til en eventuell avkastning av formuen, og på den måten reduserer man vederlaget. Særlig gjelder dette formue som gir stor avkastning, for eksempel aksjer (ikke nødvendigvis alltid!), store bankinnskudd mv.

I disse tilfellene vil det være lønnsomt å overføre formue, for eksempel til barn eller barnebarn.

Fast eiendom gir i seg selv ingen avkastning, som kommunene kan ta beslag i. Men når man kommer på sykehjem vil det ofte være for dyrt å ha leiligheten stående tom, og det er heller ingen fornuftig løsning i lengden. (Vederlaget medfører jo at du kun sitter igjen med litt over 15 % av det du tidligere mottok i pensjon, mens de faste utgiftene fortsatt påløper). Dersom leiligheten da leies ut, vil jo dette være inntekt som det både må betales skatt av, og som det beregnes vederlag av. Et salg vil normalt medføre et stort bankinnskudd, og dermed renteinntekter, som det beregnes vederlag av. Derfor vil det likevel være svært fornuftig å overføre fast eiendom, enten ved salg eller gaver.

Så lenge man er oppegående mentalt sett, kan man helt fritt gi bort gaver, også i form av fast eiendom.

Muligheten er noe mer begrenset om man sitter i uskiftet bo. Dersom man er mentalt svekket slik at en selv ikke forstår noe som helst, vil det være mye vanskeligere å overføre formue. Ofte vil det da bli oppnevnt en hjelpeverge for vedkommende. Hjelpevergen kan inngå de aller fleste alminnelige avtaler på vegne av den hjelpetrequende. Men muligheten til å gi gaver ut over vanlige gaver i anledning bursdager og lignende, samt muligheten til å overføre fast eiendom er begrenset ved at Overformynderiet må samtykke. Det kan derfor vise seg at det blir svært vanskelig å overføre for eksempel fast eiendom som forskudd på arv, når eieren har havnet på sykehjem, og at formuen derfor blir overtatt og forvaltet av Overformynderiet. Overformynderiet vil imidlertid sørge for at eiendelene gir avkastning, for eksempel ved utleie, eller ved salg hvor salgssummen blir satt på bankkonto som gir renteinntekter. Men dette er en mager trøst når kommunen kan forsyne seg av inntil 85 % av leie- eller renteinntektene. Det er derfor viktig at man planlegger og gjennomfører overføring av formuen i tide.

6. Hva må man huske på?

Det er imidlertid viktig å være klar over at overføring av gaver fra foreldre til barn eller barnebarn, skal meldes til Skattefogden, og at det skal betales arveavgift av gaven. Dette er imidlertid normalt ikke noe tungtveiende argument for å utsette en overføring. Dersom formuesgjensstanden er i boet når eieren går bort, vil det jo uansett måtte betales arveavgift av eiendelen. Snarere vil det kunne være slik at det kan være arveavgift (og vederlag) å spare, ved å være ute i god tid!

Dersom fast eiendom overføres før giveren har havnet på sykehjem, altså mens giveren fortsatt skal bo der, er det viktig å tinglyse en bruksrett for giveren på eiendommen, slik at vedkommende ikke risikerer å bli kastet ut. Fordelen av en vederlagsfri bruksrett, vil imidlertid være skattepliktig. Som denne artikkelen viser er det viktig å planlegge hvordan man skal innrette seg, før en blir mentalt svekket og før en havner på sykehjem. For de fleste vil det være bedre at barn eller barnebarn får glede av formuen og dennes avkastning, enn at kommunen tar beslag i den. Med god planlegging vil det dessuten kunne være arveavgift å spare. Det er imidlertid mye å ta hensyn til, og ikke alltid slik at samme løsning passer alle. Det er derfor viktig å søke råd hos advokat i god tid!

7. Litteratur-anbefalte lenker

Egenbetaling sykehjem RYGGE

Publisert: 08.01.2015 12:11

Alle med plass på sykehjem må betale en egenandel for opphold

FSF avd Rygge .

I medhold av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §11-2, er det fastsatt i egen forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Egenbetaling ved langtidsopphold

Rygge kommune fastsetter oppholdsutgiftene ved den enkelte boform. Vederlaget må ikke overstige de reelle oppholdsutgiftene.

Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 7 500 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85 prosent. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelene av fribeløpet. Beboer som, uten selv ønsker det, legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på kroner 36 200 pr. år.

Som inntekt regnes årets inntekter på grunnlag av pensjon, andre løpende trygdeytelser, arbeidsinntekt, næringsinntekt, leieinntekt, renter og annen avkastning av formue, etter fradrag av skatt og gjeldsrenter. Avkastning av erstatning for fremtidige utgifter regnes ikke som inntekt.

Den enkelte beboer vil alltid bli underrettet om avgjørelsen.

Egenbetaling ved korttidsopphold

Kommunen kan ta betaling med inntil kroner 147 pr. døgn for korttidsopphold og med inntil kroner 77 for det enkelte dag- eller nattopphold.

Hvilke tjenester omfattes av egenandelen

Egenandelen skal omfatte kost, losji, medisiner mv. samt helse- og omsorgstjenester som kommunen organiserer etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Nærmere opplysninger om betalingsordningen fås ved henvendelse til Tildelingskontoret, eventuelt ved Ryggeheimen sykehjem.

Ved klage på vedtak om betaling av egenandel gjelder bestemmelsene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7. Klagen sendes til den som har truffet enkeltvedtaket.

<https://www.rygge.kommune.no/Globalmeny/Tjenester/Helse/Omsorgstjenester/Egenbetaling-sykehjem/>

RÅDE KOMMUNE

Korttidsopphold

Satsene for egenbetaling for korttidsopphold er fastsatt til kr 118 pr døgn, jfr. vederlagsforskriften §4 første ledd.

Det tas forbehold om endringer av forskriftene.

For ytterligere opplysninger kan du henvende deg til Merkantil kontor

Telefon 69295159

Kommunens sentralbord

Tlf. 69295100

Postadresse: Skoleveien 1-3 1640 Råde

MARS 2008 (sist oppdatert)

Informasjon om betaling for opphold i sykehjem

Langtidsopphold

FSF avd Rygge .

Etter innleggelse fattes et betalingsvedtak på bakgrunn av økonomiske opplysninger gitt av beboer eller beboers pårørende, opplysninger fra trygdekontoret og fra likningskontoret. Vederlagsberegningen baseres på årets netto inntekter, og forhåndsstipuleres.

Hovedregel ved beregning av oppholdsbetaling

75 % av folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp

+ 85 % av all inntekt utover folketrygdens grunnbeløp, med fradrag for skatt

Hovedregel ved ektefelleberegning

Når en ektefelle blir innlagt i institusjon, har pensjonæren krav på følgende som forsørgerfradrag i inntekten sin:

Folketrygdens Grunnbeløp

+ 55 % av beboers tilleggspensjon (en del av folketrygdpensjon)

+ 55 % av hjemmeboendes tilleggspensjon

– hjemmeboendes bruttoinntekt

Generelle opplysninger

Når man tildeles langtidsopphold og ikke har hatt mer enn **60 dager** opphold på sykehjem i løpet av året (01.01-31.12) har man rett på en måneds betalingsfri fra innleggsdato.

Har man hatt flere korttidsopphold eller opphold i annen institusjon som sykehus eller lignende, skal man betale fra innleggsdato.

Økonomiske justeringer av oppholdsbetalingen

Tjenestekontoret foretar ved årsskiftet justering av vederlaget. NAV Råde. trygd justerer trekk på pensjon som utbetales derfra, justeringer gjøres også i forbindelse med endring av Grunnbeløpet i folketrygden. Grunnbeløpet endres vanligvis i mai hvert år. Når likningsoppgjøret foreligger, foretar Tjenestekontoret en gjennomgang av egenbetalingen, et etteroppgjør/mervederlag.

Flere økonomiske opplysninger vil først vise seg når likningsoppgjøret foreligger. Det vil bli gjelde den endelige inntekten samt den riktige fastsettingen av skatt.

Ved denne beregningen kan kommunen ta med andre økonomiske forhold som har vist seg i ettertid Saksbehandling etteroppgjør/mervederlag tar lang tid.

Hjemmel for å kunne fastsette vederlag etter forskriften finnes i Lov om sosiale tjenester § 11-2 og i Lov om helsetjenesten i kommunene 2-3 og 6-9: §2-3.

<https://www.rade.kommune.no/Handlers/fh.ashx?FilId=25>

Moss kommune, ref

<http://www.moss.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MId1=3607&FilId=10626>

NB!

Vennligst se bort fra oppgitte kroneløp. Bruk oppgitt %.

Endringer

FSF avd Rygge gjør oppmerksom på at det kan ha skjedd endringer i teksten siden den ble publisert på vår hjemmeside. Om du velger å gå videre og benytte deg av de opplysningene vi har lagt ut kontroller derfor med utgiver om det er kommet noen endringer.